

Khu BTTN Hoàng Liên Sơn-Văn Bàn

Tên khác

Văn Bàn

Tỉnh

Lào Cai

Tình trạng

Đề xuất

Ban quản lý được thành lập

Chưa thành lập

Vĩ độ

22°05' vĩ độ Bắc

Kinh độ

104°05' kinh độ Đông

Vùng địa lý sinh học

10b - Bắc Đông Dương

Tình trạng bảo tồn

Khu đề xuất bảo tồn thiên nhiên Hoàng Liên Sơn-Văn Bàn thuộc huyện Văn Bàn, tỉnh Lào Cai. Khu vực này có trong danh sách đề xuất các khu rừng đặc dụng Việt Nam đến năm 2010 (Viện Điều tra Quy hoạch Rừng, Cục Kiểm Lâm in prep.). Theo danh sách này đề xuất thành lập khu bảo tồn thiên nhiên Hoàng Liên Sơn-Văn Bàn với diện tích 30.000 ha. Tuy nhiên, các cuộc điều tra về đa dạng sinh học và kinh tế xã hội trong vùng chưa được tiến hành và dự án đầu tư cũng chưa được xây dựng. Thực tế, khu vực phù hợp nhất cho việc thành lập khu bảo tồn ở huyện Văn Bàn cũng chưa được xác định.

Địa hình và thủy văn

Khu đề xuất bảo tồn thiên nhiên Hoàng Liên Sơn-Văn Bàn nằm trong vùng núi Hoàng Liên Sơn, cách đỉnh Fan Si Pan là đỉnh núi cao nhất Việt Nam 40 km về phía đông nam. Văn Bàn là huyện miền núi, có nhiều đỉnh cao trên 2.000 m. Điểm cao nhất (2.875 m) ở phía bắc huyện trên ranh giới với huyện Sa Pa. Huyện Văn Bàn bị chia đôi bởi thung lũng sông chạy từ tây nam đến đông

bắc. Độ cao dọc theo thung lũng này chỉ dưới 200 m.

Đa dạng sinh học

Số liệu phân tích ảnh viễn thám chỉ ra rằng khu đề xuất bảo tồn thiên nhiên Hoàng Liên Sơn-Văn Bàn là nơi có khu rừng tự nhiên lớn nhất của vùng núi Hoàng Liên Sơn ở Việt Nam (Wege *et al.* 1999). Khu đề xuất bảo tồn thiên nhiên Hoàng Liên Sơn-Văn Bàn rất có thể có các dạng sinh cảnh tương tự như khu bảo tồn thiên nhiên Hoàng Liên Sơn (Tordoff *et al.* 1999). Như vậy, khu bảo tồn đề xuất sẽ mang lại một biên độ rộng về các dạng sinh cảnh từ rừng thường xanh đất thấp đến rừng thường xanh núi cao bao gồm các dạng rừng lùn trên các đai cao. Pơ mu *Fokienia hodginsii* là loài bị đe dọa toàn cầu cũng tìm thấy trong khu bảo tồn thiên nhiên đề xuất này (N. Lormee pers. comm.).

Trong đợt khảo sát thực địa do Tổ chức Động Thực vật Quốc tế - FFI Chương trình Đông Dương tổ chức vào tháng 11/2000, đã quan sát được loài Vượn đen *Hylobates concolor* ở vùng rừng của huyện Văn Bàn (B. Long pers. comm.). Vì thế, khu đề xuất bảo tồn thiên nhiên Hoàng Liên Sơn-Văn Bàn là một trong các khu vực cuối cùng ở Việt Nam còn có loài này và với vùng sinh cảnh

Khu Bảo tồn Thiên nhiên Hoàng Liên Sơn-Văn Bàn

phù hợp, và rộng lớn còn lại vậy có thể đây là nơi sống của một quần thể Vượn đen lớn nhất trong cả nước.

Các vấn đề về bảo tồn

Theo số liệu của hạt Kiểm lâm huyện, huyện Văn Bàn có 73.680 ha rừng, trong đó 54.958 ha rừng đầu nguồn do hạt Kiểm lâm huyện quản lý. Mặc dù mật độ dân cư huyện Văn Bàn rất thấp, nhưng hạt Kiểm lâm huyện chỉ có 15 người cũng không đủ khả năng thực thi các quy chế bảo vệ rừng một cách có hiệu quả. Trong vùng thường xảy ra các hoạt động khai thác lâm sản trái phép, đặc biệt là gỗ Pơ mu *Fokienia hodginsii*, và săn bắn chim thú, kể cả loài Vượn đen (N. Lormee pers. comm.).

Phần lớn dân của huyện Văn Bàn là người Dao, Thái, biết trồng lúa nước trong các thung lũng (N. Lormee pers. comm.); tập quán du canh du cư không phổ biến rộng như một số vùng khác ở miền Bắc Việt Nam.

Huyện Văn Bàn bị chia đôi bởi thung lũng sông dọc theo đường tỉnh lộ số 279. Rừng hai bên đường đã bị khai phá để trồng trọt và định cư (N. Lormee pers. comm.). Nếu như quá trình này còn tiếp tục, sẽ đe dọa đến các khu rừng còn lại nằm cách biệt ở vùng phía bắc huyện và sau đó là vùng phía nam.

Xã Nam Xe có 12.000 ha rừng và dân số chỉ có 600 người, có thể thuận tiện để xây dựng một khu bảo tồn ở khu vực (N. Lormee pers. comm.). Khu vực này nối liền với khu bảo tồn thiên nhiên Hoàng Liên Sơn - Sa Pa về phía bắc.

Các giá trị khác

Khu bảo tồn thiên nhiên đề xuất Hoàng Liên Sơn-Văn Bàn góp phần bảo vệ vùng rừng đầu nguồn của sông Hồng.

Các dự án có liên quan

Tháng 11/2000, Tổ chức Động Thực vật Quốc tế -FFI Chương trình Đông Dương đã tổ chức điều tra loài Vượn đen ở huyện Văn Bàn cùng với mục

tiêu triển khai dự án bảo tồn trên cơ sở cộng đồng. Dự án hướng kết hợp các vấn đề như nâng cao nhận thức về môi trường, tiến hành giám sát độ che phủ rừng và quần thể loài Vượn đen, tuyên truyền tại địa phương về bảo vệ loài Vượn đen, quản lý việc khai thác cây thuốc, và xây dựng khu bảo vệ (B. Long pers. comm.).

Tài liệu tham khảo

Không có.